

1. СӨЖ.

1.Мәтінді орыс тіліне аударыңыздар.

Ана тілі – бұл әкенің, ананың тілі. Әр халықтың өз ана тілі болады. Қазақ халқының ана тілі – қазақ тілі. Ана тілін адамдар кішкентай кезінен әке-шешесінен, әжесі мен атасынан үйренеді.

Қазақ тілі – бай тіл. Қазақ тілі – ертегілерге, мақал-мәтелдерге өте бай. Бұл тілді үйренсең, осыларды өзің де оқи аласың.

2.Мәтіннен септік жалғаулары бар сөздерді теріп жазып, қай септіктің жалғауы екенін айтыңыздар.

2. СӨЖ.

1. Берілген сөздерді қазақ тіліне аударыңыздар.

Старший брат Старшая сестра

Младший брат (по отношению к женщине) Младшая сестра (по отношению к женщине) Младший брат (по отношению к мужчине) Младшая сестра (по отношению к мужчине) Родственники по линии матерей

2. Берілген сөйлемдерді аударыңыздар.

1. Мои братья живут в деревне. 2. У меня есть дядя. 3. У тебя есть родственники в деревне? 4. Где живут твои родственники?

3. СӨЖ.

1. Мәтінді мәнерлеп оқып, сұрақтарға жауап беріңіздер.

Қазақ отбасында, ең алдымен, ата-ананы құрметтейді. «Әке – үйдің тірегі, ана – үйдің ұйтқысы» дегендей, қазақ отбасында ата-ананың орны бөлек. Үлкен адамдарға «сіз» деп атап, әрқашан төрден орын берген. Сондықтан да қазақ отбасында баласы әкесіне қол көтеру, қызы анасына дауыс көтеру әбестік саналады. Қазіргі кезде басқа ұлттарға қарап қазақ отбасында да ата-анасына «сен» деп сөйлейтіндер кездесіп жатады. Меніңше, бұл дұрыс емес. Ата-анасына, үлкендерге «сіз» деп сөйлеу келеңсіздіктен сақтайды емес пе?! Ендеше, отбасыңыз, еліміз тыныш болсын десеңіз рухани жаңғыру заманында сіз де үлкендерге «сіз» деп сөйлейтін жақсы әдетті отбасыңызға енгізіңіз.

Жалпы, Отанды сүю – отбасынан басталады. Әке ұлына, ана қызына үлгі болуы керек. Отбасындағы тәрбие жақсы болу тиіс.

1. Қазақ отбасында кімдерді құрметтейді?
2. Қазақ отбасында кімнің орны бөлек?
3. Үлкен адамдарға қайдан орын береді?

4. «Сіз» деп кімдерге айтамыз?
5. Үйдің тірегі кім?
6. Үйдің ұйытқысы кім?

2. Мақал-мәтелдердің жалғасын табыңыздар.

Әке –асқар	-- өсер
Әкеге қарап ұл, шешеге қарап қыз	-- басталады
Отан отбасынан	-- тау

4. СӨЖ.

1. Мәтінді оқып, аударыңыз.

Жаңа оқу жылы басталды. Оқушылар мектепке, студенттер өздері оқитын арнаулы орта не жоғары оқу орындарына (ЖОО) келді. Қалада бірнеше оқу орындары бар. Бұл: әр түрлі салалық колледждер, институттар, университеттер мен академиялар. Біздің қаламызда үш ЖОО бар. Мен осындай білім ордаларының бірінде білім алып жатырмын. Биыл мен төртінші курстамын. Оқу маған ұйнайды. Өкінішке орай, студенттік жылдар өте шықты. Келесі жылы оқу орнын аяқтап, маман иесі боламын.

Мынау – біздің университет. Университеттің бас ғимараты өте әдемі. Ол үш қабатты. Кіре берісте маңдайшада «Қош келдіңіздер!» деген жазу бар. Жалпы бізде төрт оқу ғимараты бар. Аудиториялардың бәрі заманауи техникалармен жабдықталған. Асханасы да жаман емес. Тағы бізде кинозал мен технобақ бар.

Студенттік өмір қызықты өтеді. Би кештері жиі болып тұрады.

2. Жоғарыдағы мәтінге сүйене отырып, өз оқу орныңыз туралы айтып беріңіз.

5. СӨЖ.

1. Мәтінді мұқият тыңдаңыздар.

Павлодар қаласында академик Қаныш Сәтбаевқа (1899–1964) орнатылған мүсін оның туған күні – 12-сәуірде салтанатты жағдайда ашылды. Мүсін Жамбыл облысы аймағындағы Қордай тауының гранитінен қашалып жасалған, жалпы биіктігі 8 жарым метр (мүсіннің биіктігі – 4 метр, 25 см, тұғырының биіктігі – 4 метр, 25 см.). Ескерткіш академик Сәтбаев көшесінің бойында, қалалық әкімдік ғимаратының жанындағы көрнекі алаңда орнатылған.

2. Мәтін бойынша сұрақтарға жауап беріңіздер.

1. Ескерткіш кімге арналған?
2. Ескерткіш қайда орналасқан?
3. Ескерткіш неден жасалған?

4. Ескерткіштің авторы кім?
5. Ескерткіш қай жылы ашылды?
6. Торайғыров көшесінде кімнің ескерткіші бар?

3. «Ескерткіш – тарихи мұра» тақырыбына сұхбат құрастырыңыз.